

COVID-19

Цифри і факти

16 779 щеплень проведено за минулий тиждень
(на 18,9 % менше ніж попереднього тижня)

15 501 302 особи в Україні отримали дві дози
вакцини від початку кампанії

26.05 – 01.06.2023

26.05 – 01.06.2023

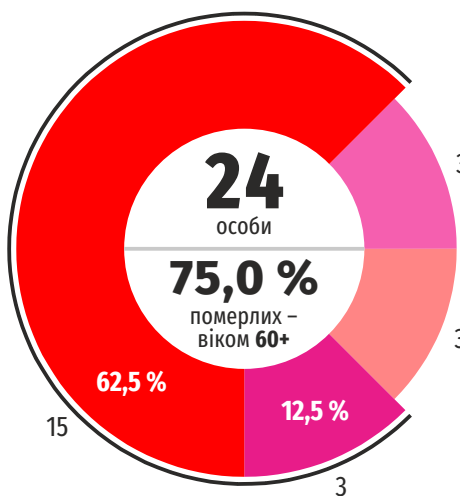
на 04.06.2023

■ Статистика захворюваності

- ▼ **-34,5 %** підтверджених випадків, усього (2 999 → 1 965)
- ▼ **-37,6 %** підтверджених випадків серед дітей (314 → 196)
- ▼ **-42,9 %** померлих, усього (42 → 24)
- **0** жодна дитина не померла
- ▼ **-10,8 %** госпіталізовано (1 711 → 1 527)

Джерело: ЦГЗ МОЗ України

■ Кількість померлих у вікових групах

Вікові групи (років)

■ Показники вакцинації

- 16 363 684** українці отримали хоча б одну дозу вакцини з початку вакцинальної кампанії
- 3 214 503** особи в Україні отримали першу бустерну дозу
- 329 732** особи в Україні отримали другу бустерну дозу
- 40 450** осіб отримали додаткову дозу вакцини

■ Новини науки

Люди, які не були щеплені проти COVID-19, мають значно вищі ризики виникнення тривалих наслідків захворювання, причому кожен шостий все ще відчуває симптоми через два роки після видужування.

На такі проблеми вказує проведене у Швейцарії дослідження, яке виявило, що 17 % осіб із групи невакцинованих не повернулися до свого попереднього стану здоров'я, а 18 % повідомили про такий симптом COVID-19, як задишка, через 24 місяці після перенесеної інфекції.

У дослідженні використовувалися дані понад 1100 невакцинованих дорослих, середній вік досліджуваних – 50 років, у яких було підтверджено інфекцію в період із 6 серпня 2020 року по 19 січня 2021 року. Також були включені 628 дорослих, середній вік – 65 років, що випадково відібрані із загальної популяції, які не хворіли раніше.

Більше ніж половина (55 %) учасників повідомили про повернення до свого нормального стану здоров'я менш ніж через місяць після перенесеної інфекції. Ще 18 % повідомили, що одужали протягом одного–трьох місяців. Але майже чверть (23 %) учасників повідомили, що вони ще не одужали через шість місяців після перенесеної інфекції.

Серед тих, хто все ще відчуває симптоми, які, як вважають, пов'язані з COVID-19, – 29 % учасників через шість місяців, 20 % через 12 місяців і 18 % через 24 місяці.

Група з перенесеним COVID-19 мала підвищений ризик таких симптомів, як зміна смаку або запаху (приблизно 10 %), нездужання після навантаження (приблизно 9 %), зниження концентрації уваги (приблизно 8 %), задишка (майже 8 %) і тривога (4 %) на шостому місяці порівняно з тими, хто не хворів на COVID-19. **Пацієнти старшого віку, які вже мали проблемами зі здоров'ям, повідомляли про посилення симптомів.**

Контакт-центр
МОЗ України

0 800 60 20 19

Занотуйте собі цей номер для звернень щодо COVID-19 – симптоми, схеми вакцинації, пункти щеплення, COVID-сертифікати

■ Компетентно

Чи потрібний вам весняний бустер? (Випуск 31)

Кейтлін ДЖЕТЕЛІНА, епідеміологиня, доктор філософії, дослідниця даних, яка працює в незалежному дослідницькому центрі з політики охорони здоров'я та є старшим науковим консультантом низки організацій, у тому числі Центрів з контролю та профілактики захворювань США – CDC

Роздуми про вакцинацію і роль медсестри / медбрата. (Випуск 33)

Олександра ПАЛАГИЦЬКА, викладач Львівської медичної академії імені Андрея Крупинського, менеджер освітніх програм для медсестер у Благодійному фонді «Інститут розвитку сім'ї та дитини», засновник та організатор натхненних сніданків для медсестеруправлінців «Міцніші разом».

Які саме події після вакцинації слід вважати несприятливими, як їх відстежують і як контролюють безпеку вакцин в Україні? (Випуск 23)

Валерія ВАСИЛЬЄВА, начальник відділу моніторингу несприятливих явищ після застосування лікарських засобів Державного експертного центру МОЗ України

Як вдавалось протистояти пандемії у громаді на Львівщині, коли у всьому світу про коронавірус було більше запитань, аніж відповідей, хто хворів найважче, як лікарі переконували людей старшого віку вакцинуватись і чи допомогла в цьому комунікація на державному рівні. (Випуск 27)

Ірина ГНАТІВ, головна лікарка Центру первинної медикосанітарної допомоги Давидівської сільської ради.

Цей випуск дайджесту – гід по найактуальніших темах, які містять випуски 23–34. Ми систематизували для вас наявну інформацію у традиційних рубриках, щоб зробити її пошук зручним і швидким.

Що означає завершення глобальної надзвичайної ситуації у сфері охорони здоров'я, спричиненої COVID-19? (Випуск 32)

Кейтлін ДЖЕТЕЛІНА, епідеміологиня, доктор філософії, дослідниця даних, яка працює в незалежному дослідницькому центрі з політики охорони здоров'я та є старшим науковим консультантом низки організацій, у тому числі Центрів з контролю та профілактики захворювань США – CDC

Які пріоритети в діяльності обласних центрів контролю та профілактики хвороб МОЗ України визначено сьогодні, як протидіють пандемії на Львівщині і про що свідчить статистика вакцинального статусу серед хворих із тяжким перебігом коронавірусу та летальних випадків? (Випуск 25)

Наталія ІВАНЧЕНКО, генеральний директор ДУ «Львівський обласний центр контролю та профілактики хвороб МОЗ України».

Що таке Національна технічна група експертів з питань імунопрофілактики (НТГЕІ), які його повноваження і завдання, а також яка позиція щодо вакцинації проти COVID-19 (Випуск 30)

Федір ЛАПІЙ, голова Національної технічної групи експертів з питань імунопрофілактики (НТГЕІ).

■ Новини науки

Ефективність вакцин проти COVID-19 у віковій групі осіб 60+

- Ревакцинація від COVID-19 з інтервалом 3 місяці показала високу ефективність у зниженні рівня смертності серед пацієнтів 65 років і старших (Випуск 34)
 - Повний курс вакцинації мРНК-вакциною проти COVID-19 надає значно ефективніший захист від важкого перебігу захворювання, госпіталізації та летальних випадків порівняно з інактивованими вакцинами у пацієнтів, старших за 65 років. (Випуск 33)
 - Четверта доза мРНК-вакцини підвищує у літніх людей титри перехресно-нейтралізуючих антитіл проти варіантів SARS-CoV-2, включаючи BQ.1.1 і XBB. (Випуск 33)
 - Інактивовані вірусні вакцини проти COVID-19 забезпечують помірний захист від розвитку COVID-19, дуже хороший захист від пневмонії та відмінний захист від важкої / критичної форми COVID-19. (Випуск 31)
-
- Щеплення вакцинами Pfizer–BioNTech або CoronaVac знижує ризик інфаркту міокарда та інсульту після зараження SARS-CoV-2 серед пацієнтів із серцево-судинними захворюваннями (Випуск 33)
 - Вакцинація знижує ризик розвитку постковідних порушень. (Випуск 29)
 - Вакцинація майже удвічі знижує ризик тривалого захворювання на COVID-19 (Випуск 26)
 - Вакцинація ефективна для зменшення тягаря тривалого COVID-19 на системи охорони здоров'я (Випуск 23)

Вакцинація проти COVID-19 осіб з супутньою хронічною патологією

- Гуморальні реакції після первинної та бустерної інактивованої вакцинації SARS-CoV-2 у пацієнтів із хронічною інфекцією вірусу гепатиту В (ХГВ) (Випуск 30)
- У осіб із легкою формою гемофілії та в осіб, які отримують замісну терапію із середньої тяжкості або тяжкою гемофілією відмічається низька частота виникнення кровотеч у місці ін'єкції. (Випуск 25)
- Вакцини проти COVID-19 можуть сприяти зниженню рівня HBsAg у осіб із гепатитом В. (Випуск 24)

Бустерні дози проти COVID-19

- Ефективність вакцини проти COVID-19 і нові варіанти: ефективність відновлюється після введення бустерних доз. (Випуск 30)
- Бустерна доза захищає від симптоматичного перебігу SARS-CoV-2. (Випуск 28)
- Первинна серія вакцинації з подальшою ревакцинацією мРНК-вакциною проти COVID-19 стимулює високі рівні нейтралізуючих антитіл (Випуск 27)
- Дослідження причин отримання другої бустерної дози вакцини проти COVID-19 у дорослих і людей із хронічними захворюваннями на півдні Італії (Випуск 27)

Варіанти / субваріанти SARS-CoV-2

- Субваріант «Омікрон» XBB.1.5 відповідальний за 88 % нових випадків COVID-19 у США. (Випуск 29)

Вакцинація після перенесеного COVID-19

- Раніше перенесена інфекція SARS-CoV-2 посилює імунну пам'ять до спайкових протеїнів, викликану вакцинацією. (Випуск 28)

Безпека вакцин проти COVID-19

- Випадки виникнення міокардиту / перикардиту після вакцинації BNT162b2, CoronaVac і ChAdOx1 є рідкісним явищем. (Випуск 34)
- Загальнонаціональне дослідження у Норвегії не виявило зростання ризику розвитку інсульту в результаті застосування мРНК-вакцин проти COVID-19 (Випуск 28)
- Оцінка безпеки застосування вакцини BNT162b2 у дітей в США: ретроспективний аналіз (Випуск 26)
- Аналіз випадків уевіту, що пов'язаний із вакцинацією, продемонстрував, що уевіт у післявакцинальний період є дуже рідкісним явищем, а користь вакцинації значно переважає потенційний ризик. (Випуск 26)

Вакцинація проти COVID-19 імуноскомпрометованих осіб

- Реципієнти солідних органів із перенесеною інфекцією SARS-CoV-2 перед вакцинацією показали вищий рівень захисних вакцинальних антитіл та значно нижчий рівень проривних інфекцій порівняно з тими, хто не мав попередньої інфекції. (Випуск 33)
- Результати систематичного огляду та мета-аналізу вказують, що вакцина BNT162b2 проти COVID-19 безпечна та ефективна для імуноскомпрометованих підлітків і молодих людей. (Випуск 32)
- У пацієнтів із розсіяним склерозом, які отримували окрелізумаб, після отримання трьох доз мРНК-вакцини проривні SARS-CoV-2 інфекції мали легкий перебіг. (Випуск 31)
- Вплив четвертої дози мРНК-вакцини та імуносупресії на запобігання проривної інфекції SARS-CoV-2 у пацієнтів після трансплантації серця. (Випуск 29)
- Застосування бустерної дози значно посилює захист від важкого перебігу COVID-19, в т.ч. проти нових варіантів «Омікрону» у реципієнтів солідних органів. (Випуск 28)
- Клітинна імунна відповідь щодо мутованої ділянки спайкового білка варіанта BA.2 SARS-CoV-2 у пацієнтів із хронічним лімфолейкозом після введення третьої дози мРНК-вакцини у пацієнтів до та після отримання терапії не відрізнялася. (Випуск 25)

Перехресна нейтралізація варіантів / субваріантів вірусу SARS-CoV-2

- Антитіла, що виробляються на щеплення інактивованою вірусною вакциною проти COVID-19, можуть перехресно нейтралізувати циркулюючі варіанти SARS-CoV-2 (Випуск 34)

■ Новини науки

Ефективність вакцин проти COVID-19

- Ефективність вакцини BNT162b2 і CoronaVac проти SARS-CoV-2 «Омікрон» і пов'язаної з ним госпіталізації людей із розладом, що зумовлений вживанням психоактивних речовин, у Гонконзі: дослідження типу «випадок-контроль» (Випуск 32)
- Отримання бустерної дози інактивованою вакциною проти COVID-19 скорочує тривалість виділення вірусу у пацієнтів, інфікованих варіантом «Омікрон» BA.2 (Випуск 32)

- Вакцинація третьою дозою мРНК-вакцини проти COVID-19 зменшує скарги медичного характеру, з якими звертаються пацієнти по первинну медичну допомогу (Випуск 31)
- Вакцинація зменшила рівень передачі SARS-CoV-2 у школах (Випуск 27)

Вакцинація проти COVID-19 дітей

- За результатами проведеного систематичного огляду та мета-аналізу вакцинації дітей 5–11 років мРНК-вакцини загалом ефективні. (Випуск 30)

■ Накази МОЗ та позиції НТГЕІ

Накази МОЗ

- Наказ МОЗ України від 12.05.2023 № 881 «Про введення в дію підпункту 1.1 пункту 1 Рішення оперативного штабу Міністерства охорони здоров'я України з реагування на ситуації з поширення інфекційних хвороб, яким можна запобігти шляхом вакцинації від 21 квітня 2023 року» (Випуск 33)
- Витяг із Наказу МОЗ України від 11.10.2019 № 2070 «Про внесення змін до Календаря профілактичних щеплень в Україні та Переліку медичних протипоказань до проведення профілактичних щеплень» (Випуск 25)
 - Вакцинація у разі проведення хірургічних втручань
 - Вакцинація та проведення анестезії

Позиція НТГЕІ

Рекомендації НТГЕІ щодо питання перевищення рекомендованого інтервалу отримання наступної дози вакцини проти COVID-19, а саме у випадку, коли між первинною вакцинацією і першою бустерною дозою, першою бустерною дозою і наступною бустерною дозою отриманих доз за протоколом минуло понад 545 днів. Позиція № 14-04/2023-4 (Випуск 33)

НТГЕІ рекомендує не обмежувати строки ревакцинації у клінічних критеріях, які визначають підстави для формування COVID-сертифікатів. НТГЕІ може погодитись із впровадженням обмежень часу між дозами, якщо така дія зумовлена технічними обмеженнями задіяних цифрових систем або їхніми специфікаціями, в т.ч. є прийнятним збільшити термін генерації COVID-сертифікату, якщо між зазначеними дозами минуло 1070 днів включно.

■ Заяви професійних товариств та груп експертів з вакцинації

- Вакцинація проти сезонного грипу, пневмококової інфекції та SARS-CoV-2 у пацієнтів із солідними пухлинами: рекомендації Італійської асоціації медичної онкології (Associazione Italiana di Oncologia Medica (AIOM)) (Випуск 28)
- Американська асоціація вивчення захворювань печінки (AASLD): обидві мРНК-вакцини проти COVID-19, а також вакцина від Johnson&Johnson рекомендовані всім пацієнтам із хронічними захворюваннями печінки та реципієнтам трансплан-

тованих органів з імуносупресією. (Випуск 24)

3. Заява щодо COVID-19 від науково-медичної консультативної ради Фонду боротьби з гепатитом В (SMAB) для спільноти пацієнтів із гепатитом В. (Випуск 24)

4. Рекомендації Австралійської технічної консультативної групи з імунізації (ATAGI) щодо ревакцинації проти COVID-19 у 2023 році (Випуск 23)

■ Рекомендації ВООЗ щодо вакцинації

- Оновлений документ Стратегічної консультативної групи експертів з імунізації (SAGE) при Всесвітній організації охорони здоров'я (ВООЗ – WHO) «Дорожня карта з використання вакцин проти COVID-19».

Оновлена назва документу: «Дорожня карта WHO SAGE з вакцинації

проти COVID-19 у контексті переважання варіанту «Омікрон» та значного популяційного імунітету» (Випуск 34)

2. Одночасне введення вакцин проти COVID-19 із вакцинами проти інших інфекційних хвороб (Випуск 31)

«Гарячі» запитання

Пандемія COVID-19

- Коли закінчиться пандемія COVID-19? [\(Випуск 34\)](#)

Вакцини та медикаментозна профілактика COVID-19

- Що таке векторні вакцини? Як вони працюють? [\(Випуск 27\)](#)
- Чому від часу використання мРНК-вакцин проти COVID-19 збільшувався термін їх придатності? [\(Випуск 25\)](#)
- Чи можливо розробити вакцину проти всіх варіантів SARS-CoV-2? [\(Випуск 23\)](#)
- Чи є вже якісь ліки для запобігання COVID-19 після контакту із хворим? [\(Випуск 23\)](#)

Комунікація про вакцинацію проти COVID-19

- Як правильно говорити з пацієнтами про вакцинацію проти COVID-19? [\(Випуск 27\)](#)
- Яка кількість отриманих доз вакцини проти COVID-19 необхідна наразі для поїздок у країни ЄС? [\(Випуск 25\)](#)
- Чи має бути причиною відмовитися від щеплення проти COVID-19 наявність ризику виникнення міокардиту чи перикардиту після вакцинації мРНК-вакциною? [\(Випуск 24\)](#)

Про двовалентні вакцини проти COVID-19

- Чому деякі мРНК-вакцини проти COVID-19 називаються двовалентними? [\(Випуск 34\)](#)

Про нові варіанти / субваріанти SARS-CoV-2

- Що відомо про варіант SARS-CoV-2 «Арктур»? Наскільки він небезпечний? [\(Випуск 32\)](#)

Закінчення надзвичайної ситуації у сфері охорони здоров'я міжнародного характеру у зв'язку з COVID-19

- Чи заява ВООЗ про припинення надзвичайної ситуації у сфері охорони здоров'я міжнародного масштабу означає зміну груп пріоритетності вакцинації проти COVID-19 в Україні? [\(Випуск 32\)](#)

Ефективність вакцин

- Як можна пояснити, що попри зростання рівня вакцинації реєструються нові випадки COVID-19, і серед них зростає частка вакцинованих? [\(Випуск 30\)](#)
- Яка тривалість захисту проти COVID-19 після вакцинації? [\(Випуск 29\)](#)
- Наскільки ефективні вакцини для людей, які живуть із гепатитом В та/або гепатитом С? [\(Випуск 24\)](#)
- Чи може проведення тесту на визначення антитіл показати, чи діє вакцина проти COVID-19? [\(Випуск 23\)](#)

Відповідає консультант з експертної підтримки вакцинації проти COVID-19 спільного зі Світовим банком проєкту МОЗ України, голова Національної технічної групи експертів з питань імунопрофілактики **Федір ЛАПІЙ**

Вакцинація проти COVID-19 вагітних та при лактації

- Які вакцини проти COVID-19 краще використовувати для вагітних? [\(Випуск 26\)](#)

Вакцинація проти COVID-19 дітей

- Із якого віку проводиться вакцинація дітей проти COVID-19 в Україні? Чи потрібно дітям вводити бустерні дози? [\(Випуск 32\)](#)
- Через який проміжок часу потрібно ввести другу бустерну дозу дітям після 12 років? [\(Випуск 26\)](#)
- Чи схвалено в Україні введення бустерної дози вакцини проти COVID-19 для дітей 5–11 років? [\(Випуск 26\)](#)

Поєднання вакцин проти COVID-19 з вакцинами проти інших інфекційних хвороб

- Чи можна вводити вакцину проти COVID-19 в один день із вакциною АДП-М? [\(Випуск 31\)](#)
- Чи можна між введенням першої та другої доз вакцини проти COVID-19 проводити планові щеплення проти інших інфекційних хвороб? [\(Випуск 30\)](#)
- Практика поєднання вакцин проти COVID-19 із вакцинами проти інших інфекційних хвороб у різних країнах [\(Випуск 24\)](#)

Вакцинація проти COVID-19 при порушеній схемі щеплення та техніці введення вакцин

- Чи зараховується вакцина проти COVID-19, яка була введена не внутрішньом'язово, а підшкірно? [\(Випуск 33\)](#)
- Чому змінювалися інтервали між введенням доз вакцин проти COVID-19 від початку їх застосування? [\(Випуск 28\)](#)

Вакцинація після перенесеного COVID-19

- Чи потрібно продовжувати курс вакцинації після перенесеного COVID-19? [\(Випуск 31\)](#)
- Чи можна отримати щеплення проти COVID-19 під час гострого перебігу цієї інфекції? [\(Випуск 29\)](#)

Безпека вакцин проти COVID-19

- Чи можуть вакцини проти COVID-19 викликати неврологічні проблеми? [\(Випуск 32\)](#)
- Як бути з подальшою вакцинацією, якщо в період після вакцинації проти COVID-19 був діагностований міокардит чи, наприклад, перикардит? [\(Випуск 24\)](#)

«Гарячі» запитання

Бустерні дози вакцини проти COVID-19

- Чи в Україні ухвалено рішення про застосування п'ятої дози вакцини проти COVID-19, а саме – третьої бустерної дози? (Випуск 31)
- Який інтервал слід витримувати між першою і другою бустерними дозами вакцини? Які вакцини можна використовувати для бустера? (Випуск 31)
- Чи можливо в Україні отримати більш ніж один бустер вакциною, адаптованою під варіант «Омікрон»? (Випуск 29)
- Які є докази ефективності застосування бустерних доз вакцин проти COVID-19? (Випуск 26)

- Чи схвалено в Україні введення бустерної дози вакцини проти COVID-19 для дітей 5–11 років? (Випуск 26)
- Які є докази ефективності застосування бустерних доз вакцин проти COVID-19? (Випуск 26)

Протипоказання та підготовка до вакцинації проти COVID-19

- Чи потрібно рекомендувати прийом антигістамінних препаратів перед вакцинацією для зменшення ризику виникнення тяжких алергічних реакцій? (Випуск 33)
- Чи можуть хворі на гепатит В або С, які перебувають на противірусній терапії, щепитися проти COVID-19? (Випуск 24)

■ Nota bene

- **Рекомендуємо скористатись можливістю отримати безоплатний доступ** для українських лікарів до платформи **UpToDate** – провідного глобального клінічного ресурсу доказової медицини.

Для цього слід зареєструватися за посиланням: uptodate.phc.org.ua

Детальніше про механізм реєстрації – на сайті Центру громадського здоров'я: phc.org.ua/uptodate

- **Професійний курс із безпеки вакцин для медичних працівників** українською мовою від офісу WHO в Україні. Курс знайомить із основами фармаконагляду за вакцинами і буде корисним для молодших медичних працівників, акушерів, фахівців громадського здоров'я, фармацевтів, лікарів, спеціалістів програми імунізації та комунікаційників з питань безпеки вакцин.

Записатись на безкоштовний курс можна тут: openwho.org/courses

- **Радимо ознайомитись із додатковими корисними джерелами** достовірної інформації про COVID-19 та вакцинацію.

1. Все про вакцинацію від COVID-19 в Україні: vaccination.covid19.gov.ua
2. Брошура для медиків «Як розмовляти з пацієнтами про COVID-19» – у каталозі діджитал- та друкованих матеріалів «Спільнотека» від ЮНІСЕФ spilnoteka.org
3. Актуальний перелік пунктів та центрів вакцинації проти COVID-19 – за посиланням: list.covid19.gov.ua
4. Національний портал з імунізації: vaccine.org.ua

Маєте запитання за темою COVID-19 та вакцинації чи пропозиції щодо наповнення дайджесту – переходьте за QR-кодом і пишіть нам, будемо вдячні за зворотний зв'язок, що допоможе зробити ще кориснішу підбірку в наступних випусках.

Усі випуски дайджесту – за посиланням через QR-код

